Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

# BIULETYN KOWIEŃSKI

## WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 19 kwietnia 1933 r. 847.

## Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

| | Dział. | Str. |
|---|---|---|
| 1. "Lietuvos Aidas" o wystąpieniu "Brihva Zeme" na temat reorganizacji stosunków handlowych między państwami bałtyckiemi.- | I. | 1. |
| Kronika. | | |
| 2. Sprawa stosunków handlowych między Litwą a Francją.- | " | " |
| 3. Udział Litwy w światowej konferencji gospodarczej w Londynie.- | " | " |
| III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE. | | |
| Kronika. | | |
| 4. Projekt wykupienia elektrowni przez rząd.- | III. | " |
| 5. Wystąpienie inż.Banajtisa w Radzie Miejskiej.- | " | 2. |
| 6. Zakaz broszur na tematy biblijne.- | " | " |
| 7. Wizyta literata litewskiego z Wilna.- | " | " |
| 8. Związek filatelistów litewskich.- | " | " |
| 9. Zawieszenie pisma "Tautos Žodis".- | " | " |
| VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE. | | |
| 10. "Vilniaus Rytojus" o braku patrjotyzmu wśród młodzieży litewskiej.- | VIII. | " |

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Aidas" o wystąpieniu "Brihva Zeme" na temat reorganizacji stosunków handlowych między państwami bałtyckiemi ."Lietuvos Aidas" Nr.80 z 1V.1933. Art.p.t."Utrata chłodnego rozsądku". Streszczenie:

"Brihva Zeme" z zaciętą złością spotkała postanowienie rządu litewskiego w sprawie reorganizacji stosunków handlowych z Łotwą i Estonją. Postanowienie to "B.Z." nazywa "nowym aktem przyjaźni Kowna względem Łotwy i Estonji" i dopatruje się w niem wyłącznie względów politycznych.

Zdaniem pisma projekt ten tłumaczy się nieprzychylnem stanowiskiem Litwy w sprawie projektu współpracy państw bałtyckich. Już samo to powiedzenie określa poglądy "Brihva Zeme" w sprawie wileńskiej. W tem, że Litwa wskazuje warunki, na jakich mogłaby ona zgodzić się na udział w związku państw bałtyckich bez wyrządzenia krzywdy interesom Wilna - pismo dopatruje się nieprzyjaznej polityki. W nieszczęściu zazwyczaj tak bywa, że ten kto go sam nie zaznał, innego zrozumieć nie może. "Br.Zeme" zapewne orjentuje się w lit.-łotewskich stosunkach handlowych w okresie ostatnich 2 lat.

Gdy eksport litewski do Łotwy w 1931 r. wynosił 15.157.400 litów, w r.1932-gim spadł on do 4.448.200 lt. W r.1931 import z Łotwy wyniósł 11.864.900 lt., zaś w 1932 r. 7.753.100 lt.

Jakie są przyczyny tak gwałtownego przeobrażenia się konjunktury handlowej? O ile eksport lit.do Łotwy zmniejszył się zgórą o 2/3, import łotewski zmalał tylko o 1/3. W r.1931 litewski bilans handlowy z Łotwą wykazał aktywów w wys.około 3 milj.lt., zaś w 1932 r. pasywów w wys. 3,3 milj.lt. Nie można zaprzeczyć, iż jest to stan anormalny.

W stosunkach handlowych pomiędzy Litwą a Łotwą zasada wzajemności stale jest stosowana. Lit.-łotewski traktat handlowy przynosił Łotwie znacznie większe korzyści, niż Litwa, gdyż udzielił on jej całego szeregu przywilejów, a oprócz tego Łotwa nie napotkała w Litwie żadnych trudności w postaci ograniczeń walutowych i importowych. Litwa nie miała możności wykorzystać przywilejów nadanych jej w traktacie, gdyż na przeszkodzie ku temu stanęły łotewskie ograniczenia importowe i walutowe.

Czyż "B.Z." zapomniała już o tych wszystkich trudnościach, na jakie narażeni byli kupcy litewscy. Wystąpienie "B.Z." jest całkiem nie na miejscu.

Kronika.

Sprawa stosunków handlowych między Litwą a Francją ."Echo" /Nr.100.IV.1933/:10 kwietnia r.ub. francuski dziennik urzędowy opublikował francusko-litewski handlowy modus vivendi, podpisany przez Francję i Litwę 9 kwietnia r. ub. Obecnie, jak słychać, rząd francuski przedłożył parlamentowi do zatwierdzenia projekt odnośnej ustawy.

Udział Litwy w światowej konferencji gospodarczej w Londynie ."Rytas" /Nr.85.IV.33/: Rząd amerykański nadesłał na ręce rządu litewskiego zaproszenie na światową konferencję ekonomiczną w Londynie. W nocie swej rząd amerykański zaznacza, że przypisuje konferencji tej wielkie znaczenie.

Poseł litewski w Waszyngtonie p.Balutis został upoważniony do podjęcia wstępnych narad w sprawie programu konferencji.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Projekt wykupienia elektrowni przez rząd .Prasa kowieńska /z 13.IV.1933/: W tych dniach M-stwo Skarbu rozważało projekt wykupienia i eksploatacji elektrowni t-stwa oświetlenia m.Kowna. M-stwo postanowiło opracować warunki wykupienia i przesłać je dyrekcji elektrowni. Warunki rozpatrzy Gabinet Ministrów,

poczem rozpoczną się rokowania z elektrownią.

W y s t ą p i e n i e i n ż . B a n a j t i s a w R a d z i e M i e j s k i e j .Prasa kowieńska /z 13.IV.1933/:Radny inż.Banajtis powiadomił burmistrza Graurogkasa o ustąpieniu swem z frakcji litewskiej Rady Miejskiej z powodu zarzucanej mu przez frakcję opieszałości w opracowaniu protokułu o badaniach nad spółczynnikiem eksploatacji elektrowni.

12 kwietnia inż.Banajtis doręczył już ten protokuł burmistrzowi.-

Z a k a z b r o s z u r n a t e m a t y b i b l i j n e ."Echo" /Nr.101.IV.1933/:Minister Spraw Wewn. postanowił wydać zakaz importu i kolportażu na Litwie całego szeregu broszur na tematy biblijne ze względu na to, iż broszury te są rozsadnikami idej komunistycznych.

W związku z tym zakazem stoi też wysiedlenie z Litwy 3-ch obywateli angielskich, przyczyniających się do rozpowszechniania tego rodzaju literatury.

W i z y t a l i t e r a t a l i t e w s k i e g o z W i l n a . "Echo" /Nr.101.IV.1933/:Do Kowna przybył znany literat litewski z Wilna Antoni Walajtis, który stara się o zdobycie środków materjalnych na rzecz Lit.T-stwa Naukowego w Wilnie.-

Z w i ą z e k f i l a t e l i s t ó w l i t e w s k i c h ."Echo" /Nr.101.IV.1933/:W tych dniach zatwierdzony został statut związku filatelistów litewskich. Założycielami związku są znani litewscy filateliści: Martinenas, Redep-Kalinauskas, Kimantas, Laucewiczius i Wejalis.-

Z a w i e s z e n i e p i s m a "T a u t o s Ž o d i s". Prasa kowieńska /z 13.IV.1933/:Na rozkaz komendanta wojennego m.Kowna i powiatu za podżeganie jednej części ludności przeciwko drugiej egzemplarze antysemickiego i antymniejszościowego pisma "Tautos Žodis", które niedawno zaczęło wychodzić, zostały skonfiskowane, a pismo uległo zawieszeniu na cały czas trwania stanu wojennego.-

## VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

"V i l n i a u s R y t o j u s" o b r a k u p a t r j o t y z m u w ś r ó d m ł o d z i e ż y l i t e w s k i e j ."Vil. Ryt." Nr.29 z IV.1933 r. Art.p.t."Chwila bieżąca". Streszczenie:

Niemal wszyscy Litwini, którzy ulegli wpływom drugiej lub trzeciej międzynarodówki utracili zasady swej litewskości i stali się ślepymi wyznawcami haseł międzynarodówek. Marksiści litewscy nie mają w sobie litewskości ani za grosz. Pod tym względem zachodzi między litewskimi a polskimi socjalistami wielka różnica. Tak np. po sprawie brzeskiej żaden z polskich socjalistów nie opuścił kraju, nie został agentem obcego państwa i prelegentem radjowym przeciwko Polsce. Tymczasem marksiści litewscy w związku z wypadkami 1927 r. należycie wykazali swój "patrjotyzm" i "litewskość".

Wśród młodzieży litewskiej wciąż jeszcze znajdują się wyznawcy międzynarodówki, którzy rzucają kamienie pod nogi patrjotów litewskich, potępiając ich rzekomo ciasny nacjonalizm. Chwila bieżąca wymaga od społeczeństwa litewskiego w Wileńszczyźnie, a w pierwszym rzędzie od młodzieży litewskiej wyboru drogi na przyszłość. Albo młodzież kroczyć będzie po drodze litewskiej, albo też błąkać się po manowcach międzynarodówek.

Sprawa to zasadnicza. Należałoby nad nią gruntownie się zastanowić.